

Istuntoasiakirja

17.4.2013

B7-0168/2013 }
B7-0181/2013 }
B7-0182/2013 }
B7-0183/2013 } RC1

YHTEINEN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

työjärjestyksen 122 artiklan 5 kohdan ja 110 artiklan 4 kohdan mukaisesti

joka korvaa seuraavat poliittisten ryhmien jättämät päätöslauselmaesitykset:

Verts/ALE (B7-0168/2013)

S&D (B7-0181/2013)

ALDE (B7-0182/2013)

GUE/NGL (B7-0183/2013)

Guantánamosta ja vankien nälkälakosta
(2013/2601(RSP))

Véronique De Keyser, Ana Gomes, Joanna Senyszyn, María Muñoz De Urquiza, Pino Arlacchi, Libor Rouček, Liisa Jaakonsaari, Richard Howitt
S&D-ryhmän puolesta

Sophia in 't Veld, Marietje Schaake, Alexander Graf Lambsdorff, Ramon Tremosa i Balcells, Marielle de Sarnez, Graham Watson, Sonia Alfano, Sarah Ludford, Kristiina Ojulang, Izaskun Bilbao Barandica, Robert Rochefort, Anneli Jäätteenmäki, Alexandra Thein

ALDE-ryhmän puolesta

Barbara Lochbihler, Hélène Flautre, Rui Tavares, Raül Romeva i Rueda, Carl Schlyter, Malika Benarab-Attou, Mark Demesmaeker, Nikos Chrysogelos, Catherine Grèze, Karim Zéribi, Yves Cochet

Verts/ALE-ryhmän puolesta

Marie-Christine Vergiat

GUE/NGL-ryhmän puolesta

Bernd Posselt, Laima Liucija Andrikiénė

RC\933779FI.doc

PE509.784v01-00 }
PE509.798v01-00 }
PE509.799v01-00 }
PE509.800v01-00 } RC1

Euroopan parlamentin päätöslauselma Guantánamosta ja vankien nälkälakosta (2013/2601(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon ihmisoikeuksia ja perusvapauksia koskevat kansainväliset sopimukset ja normit sekä erityisesti kidutuksen, pahoinpitelyn, tahdonvastaisten katoamisten ja sattumanvaraisten teloitusten ehdottoman kiellon, oikeuden välttyä vankeudelta ilman oikeudenkäyntiä sekä oikeuden oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin,
 - ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa Guantánamosta, erityisesti 11. syyskuuta 2012 antamansa päätöslauselman Euroopan maiden alueen epäillyistä käytöstä CIA:n vankikuljetuksiin ja laittomaan vankien säilyttämiseen: väliaikaisen valiokunnan seurantakertomus¹, 18. huhtikuuta 2012 antamansa päätöslauselman vuosikertomuksesta ihmisoikeuksista maailmassa ja Euroopan unionin toiminnasta tällä alalla, mukaan luettuina vaikutukset EU:n strategiseen ihmisoikeuspolitiikkaan², 9. kesäkuuta 2011 antamansa päätöslauselman Guantánamosta: tuleva kuolemanrangaistus koskeva päätös³,
 - ottaa huomioon presidentti Obaman 22. tammikuuta 2009 antamat täytäntöönpanomääräykset, joilla hän määräsi Guantánamo Bayn pidätyskeskuksen suljettavaksi 22. tammikuuta 2010 mennessä,
 - ottaa huomioon Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Yhdysvaltojen 15. kesäkuuta 2009 antaman yhteisen julkilausuman Guantánamo Bayn vankileirin sulkemisesta sekä tietojenvaihtojärjestelmästä 4. kesäkuuta 2009 annetut neuvoston (oikeus- ja sisäasiat) päätelmät,
 - ottaa huomioon YK:n ihmisoikeusvaltuutetun 5. huhtikuuta 2013 antaman lausunnon,
 - ottaa huomioon Punaisen Ristin kansainvälisen komitean johtajan Peter Maurerin 11. huhtikuuta 2013 antaman lausunnon, jossa Maurer vastusti nälkälakossa olevien vankien pakkosyöttöä Guantánamon vankileirillä ja vaati presidentti Barack Obamaa lisäämään toimia leirillä pidettävien vankien ”kestämättömän” oikeudellisen ahdingon selvittämiseksi,
 - ottaa huomioon 11. huhtikuuta 2013 päivätyn avoimen kirjeen, jonka on allekirjoittanut 26 kansainvälistä ihmisoikeusalalla toimivaa kansalaisjärjestöä ja jossa vaaditaan Yhdysvaltain presidenttiä pitämään vuonna 2009 antamansa lupaus ja sulkemaan Guantánamo Bayn vankileiri,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 122 artiklan 5 kohdan ja 110 artiklan 4 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että joukko Guantánamo Bayn vankilassa pidettyjä vankeja aloitti 6. helmikuuta 2013 nälkälakon protestina Guantánamon vankilaoloja ja vankeuden jatkumista vastaan; ottaa huomioon, että sotilasviranomaisten mukaan 13:a vangittua pakkosyötetään ja 3 on sairaalahoidossa;

¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2012)0309.

² Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2012)0126.

³ EUVL C 380 E, 11.12.2012, s. 132.

- B. ottaa huomioon, että kun vankilan avaamisesta on kulunut 11 vuotta, 86 kaikkiaan 166 pidätetystä on määrätty vapautettaviksi, mutta heitä pidetään edelleen vangittuina määräämättömän ajan, ja että ainoastaan 6:ta henkilöä vastaan on nostettu syyte;
- C. panee merkille, että Columbian piirikunnan alioikeuteen jätettiin 26. maaliskuuta 2013 hätäesitys, jossa väitettiin, että Guantánamon vanginvartijat olivat evänneet vangeilta turvallisen juomaveden ja riittävän vaatetuksen hankaloittaakseen näiden nälkälakkoa;
- D. toteaa, että Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen 15. kesäkuuta 2009 antamassa yhteisessä julkilausumassa pantiin merkille presidentti Obaman lupaus määrätä Guantánamo Bayn vankileiri suljettavaksi 22. tammikuuta 2010 mennessä; panee merkille, että virasto, jonka tehtäväksi Guantánamon sulkeminen oli annettu, lakkautettiin tammikuussa 2013 ja kongressi on tähän mennessä tehnyt tyhjiksi kaikki Obaman hallinnon pyrkimykset Guantánamon sulkemiseksi; panee merkille Yhdysvaltain hallinnon ilmoituksen, että se on edelleen sitoutunut Guantánamon sulkemiseen;
- E. panee merkille YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toteamuksen 5. huhtikuuta 2013, että monien vankien pitäminen vangittuina määräämättömän ajan täyttää mielivaltaisen vangitsemisen tunnusmerkit ja rikkoo selkeästi paitsi (Yhdysvaltojen) tekemiä sitoumuksia myös kansainvälistä oikeutta ja normeja, joita Yhdysvallat on velvollinen noudattamaan, ja että Guantánamon vankila olisi suljettava;
- F. ottaa huomioon, että 13. huhtikuuta 2013, pian Punaisen Ristin kansainvälisen komitean vierailun jälkeen, vanginvartijat ja vangit ottivat väkivaltaisesti yhteen ja yhteenotoissa ammuskeltiin itse tehdyillä ei-tappavilla aseilla, ja että tämä tapahtui sen jälkeen, kun vangit oli päätetty siirtää leiriltä 6 leirille 5, joka on aikaisempaa enemmän eristyksissä;
- G. panee merkille, että puolustusasianajajien ja Punaisen Ristin kansainvälisen komitean mukaan nälkälakon tärkein syy on se, että vangeilla ei ole minkäänlaisia tulevaisuudennäkymiä vapauttamisesta, varsinkaan sen jälkeen, kun presidentti Obama allekirjoitti tammikuussa kansallista puolustusbudjettia koskevan säädöksen (National Defense Authorization Act, NDAA), johon sisältyvien säännösten mukaan Guantánamo Bay säilytetään hamaan tulevaisuuteen;
- H. toteaa, että puolustusbudjettisäädös on tehnyt vankien kotiinpaluun käytännössä mahdottomaksi, sillä siinä säädetään, että pidätetyt eivät voi palata maahan, johon kohdistuu uhka, joka todennäköisesti vaikuttaa merkittävästi hallituksen kykyyn valvoa kotiutettua henkilöä;
- I. ottaa huomioon, että niiden viiden vangin tapauksessa, joita väitetään ”arvokkaiksi” ja joita vastaan on jo käynnistetty oikeusmenettely, puolustuksen luottamuksellisuus on vaarantunut täysin, sillä aineistoa ja tuhansia sähköpostiviestejä on kadonnut tietokoneilta ja kuuntelulaitteita on piilotettu savunilmaisimiin; panee merkille, että asiasta vastaava tuomari on tämän vuoksi lykännyt tuomioistuinkäsittelyjä määräämättömään ajankohtaan; ottaa huomioon, että johtava puolustusasianajaja on neuvonut puolustusasianajajia pidättäytymään käyttämästä tietokoneita tärkeisiin ja luottamuksellisiin tehtäviin;
- J. panee merkille, että Yhdysvallat on sulkemassa ainoan siviililentoreitin Guantánamoon, jolloin ainoaksi lentomahdollisuudeksi jää sotilaslento, jolle pääsy edellyttää Pentagonilta

saatavaa lupaa, ja toteaa, että tämä rajoittaa toimittajien, asianajajien ja ihmisoikeustyöntekijöiden pääsyä Guantánamoon;

1. panee merkille läheisen transatlanttisen suhteen, joka perustuu yhteisiin perusarvoihin sekä yleismaailmallisten ja ehdottomien perusihmisoikeuksien, kuten oikeuden oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin ja oikeuden olla joutumatta mielivaltaisen pidätyksen kohteeksi, kunnioittamiseen; pitää myönteisenä monissa kansainvälisissä ihmisoikeuskysymyksissä tehtävää tiivistä transatlanttista yhteistyötä;
2. on huolissaan sekä nälkälakossa olevien että niiden pidätettyjen hyvinvoinnista, joita pakkosyötetään, ja ilmaisee olevansa syvästi huolissaan vankien psyykkisestä ja fyysisestä terveydestä, sillä monet näistä ovat joutuneet kidutuksen tai epäinhimillisen ja halventavan kohtelun uhreiksi;
3. toistaa Yhdysvaltain viranomaisille esittämänsä vaatimuksen, että Guantánamo Bayn vankileiri on suljettava välittömästi ja kidutuksen ja pahoinpitelyn käyttö on kiellettävä kaikissa olosuhteissa; kehottaa päästämään vapautettavat vangit vapaiksi ja kuljettamaan nämä kotimaihinsa tai muihin maihin uudelleensijoittautumista varten ja kehottaa, että jäljelle jääviä pidätettyjä vastaan on nostettava syytteet siviilioikeudessa, jossa noudatetaan oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevia normeja;
4. kehottaa Yhdysvaltain viranomaisia takaamaan pidätetyille riippumattoman lääkärintarkastuksen ja sairaanhoidon ja tukee Punaisen Ristin kansainvälisen komitean kantaa vastustaa pakkosyöttöä, sillä se rikkoo yksilöiden perusvapauksia; pyytää Yhdysvaltain viranomaisia varmistamaan, että vankien asianajajat saavat kaikki tiedot asiakkaidensa terveyteen ja hyvinvointiin liittyvistä muutoksista ja että YK:n ihmisoikeusneuvoston asiantuntijoille, kansalaisjärjestöille ja tiedotusvälineille varmistetaan tarvittaessa pääsy vankilaan;
5. yhtyy YK:n ihmisoikeusvaltuutetun lausuntoihin, joiden mukaan kansainvälinen oikeus edellyttää, että terroritekoihin, rikoksiin tai väkivaltaisuuksiin syyllistyneitä ei saa jättää rankaisematta, että ihmisoikeudet ovat yleismaailmallisia ja koskevat kaikkia ihmisiä, myös niitä, joita epäillään kaikkein vakavimmista rikoksista, ja että ihmisiä, joilta on riistetty vapaus, on kohdeltava inhimillisesti ja heidän ihmisarvoaan on kunnioitettava;
6. huomauttaa, että näiden miesten pitkään jatkunut vankeus, jonka aikana ei ole nostettu syytteitä eikä järjestetty oikeudenkäyntiä, on vastoin näitä oikeuden perusperiaatteita; korostaa, että mielivaltainen vangitseminen on selkeästi vastoin kansainvälistä oikeutta ja että tämä heikentää vakavasti käsitystä Yhdysvalloista valtiona, joka kunnioittaa ihmisoikeuksia;
7. on erittäin huolissaan niistä jatkuvista esteistä, joita Yhdysvaltain puolustusbudjettisäädös on tuonut pidätyskeskuksen sulkemisen tielle sekä sille, että pidätettyjen oikeudenkäynnit käytäisiin perustelluissa tapauksissa siviilituomioistuimissa, tai vankien vapauttamiselle; katsoo, että ne Guantánamossa vangittuina olevat, joita vastaan on nostettu syytteet, olisi tuomittava siviilituomioistuimissa erityisesti siksi, että sotilaskomiteat eivät täytä oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevia kansainvälisiä normeja;

8. kehottaa Yhdysvaltoja harkitsemaan uudestaan päästöstään sulkea ainoa siviililentoreitti Guantánamo Bayhin, sillä tämä rajoittaisi tiedotusvälineiden ja kansalaisyhteiskunnan jäsenten pääsyä paikalle;
9. palauttaa mieleen jäsenvaltioiden valmiuden auttaa Yhdysvaltoja Guantánamon sulkemisessa ja kehottaa komission varapuheenjohtajaa / unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa koordinoimaan jäsenvaltioiden yhteistä aloitetta, jolla vaaditaan Yhdysvaltain presidentiltä toimia, ja palauttaa mieleen myös tarjouksen, että Euroopan maat voivat vastaanottaa lisää Guantánamon vankeja, erityisesti niitä kymmeniä vapautettavia miehiä, jotka eivät voi palata kotimaihinsa;
10. palauttaa mieliin myös Yhdysvaltain valmiuden osallistua niihin kustannuksiin, joita unionin jäsenvaltioille aiheutuu ex-vankien vastaanottamisesta, kuten Euroopan unionin ja Yhdysvaltojen 15. kesäkuuta 2009 antamassa yhteisessä lausunnossa vahvistettiin, ja kehottaa Yhdysvaltain hallintoa täyttämään velvollisuutensa ja tukemaan ex-vankeja paitsi uudelleensijoittautumisessa myös tämän jälkeen;
11. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman Yhdysvaltojen presidentille, Yhdysvaltojen kongressille ja senaatille, Yhdysvaltojen ulkoministerille, sotilaskomissioiden virastolle, komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle, neuvostolle, komissiolle, Euroopan unionin jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille, YK:n pääsihteerille, YK:n ihmisoikeusvaltuutetulle, YK:n yleiskokouksen puheenjohtajalle ja YK:n jäsenvaltioiden hallituksille.